

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KATEŘINICE, OKRES VSETÍN
čp. 154, 756 21 KATEŘINICE

**Plán rozvoje školy v oblasti čtenářské, matematické
a digitální gramotnosti**

v období 1. září 2018 – 31. srpna 2019

Národní ústav pro vzdělávání
Weilova 1271/6, 10200 Praha 10
www.nuv.cz

1 Záměr a cíle

1.1 Obecný záměr

Rozvíjet čtenářskou, matematickou a digitální gramotnost v rámci všech předmětů. Zvyšovat kvalitu práce pedagogů při vzdělávání a výchově dětí. Zaměřit se na diagnostiku, sebehodnocení, vzájemné hodnocení, reflexi pedagogické práce a současně i sebehodnocení a vrstevnické hodnocení dětí a žáků. Vyhledávat a rozvíjet individuální potenciál každého dítěte a žáka. Podporovat profesní a odborný růst pedagogických pracovníků formou ucelených vzdělávacích programů a sdílení zkušeností s pedagogy ze zapojených škol.

Škola se bude zejména snažit:

- rozvíjet čtenářské strategie;
- vyhledávat didaktický materiál zaměřený na rozvoj gramotností a zavádět jej do každodenní praxe;
- zaměřovat na práci s výukovým cílem, na metody a formy práce vedoucí k individualizaci a diferenciaci práce dětí a žáků;
- využívat nabídky v rámci šablon i jiného DVPP na plánované vzdělávání pedagogů dle aktuálních potřeb školy;
- rozvíjet informační gramotnost (snažit se o větší využívání tematického vyučování a mezipředmětových vztahů napříč vzděláváním, nejen v rámci předmětu „informatika“);
- zaměřovat na úlohy reflektující praktické využití znalostí a dovedností;
- více podporovat polytechnickou výchovu;
- rozvíjet finanční gramotnost taktéž zejména ve vztahu k běžnému životu;
- v předškolním vzdělávání vyhledávat a využívat metody a formy pro zapojení všech dětí v heterogenních skupinách;
- postupně zavádět nové metody (ve spolupráci z profesorkou Edytou Gruszczyk-Kolczyńskou) pro vyhledávání talentovaných dětí a rozvíjení jejich schopností – od mateřské školy.

1. 2 Konkrétní cíle pro školní rok 2018/2019

1.2.1 Čtenářská gramotnost

Budeme u žáků rozvíjet využívání čtenářských strategií (hledání souvislostí, kladení otázek k textu, vytváření smyslových představ k textu, usuzování, identifikace nejdůležitějších myšlenek a témat, předvídání, hodnocení).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Budeme se snažit o to, aby se žáci čtení „nebáli“, naopak je samy vyhledávaly, inspirovaly své spolužáky nebo se od nich naopak nechávaly inspirovat; aby žáci pochopili, jak je důležité umět „správně“ číst, aby jim čtení přinášelo radost i poznání a informace důležité pro život.

Tento přístup bude uplatňován nejen v hodinách čtení, ale napříč všemi oblastmi vzdělávání (postup a ověřování viz kapitola 2).

1.2.2 Matematická gramotnost

Povedeme žáky k tomu, aby dokázali vyhledat a zpracovat informace, tzn. dokázali s pomocí matematiky řešit situace každodenního života.

Stejně jak je uvedeno výše i rozvíjení matematické gramotnosti není jen otázkou jednoho předmětu, ale naopak budeme ukazovat možnosti využití matematika ve všech oblastech lidského vědění (postup a ověřování viz kapitola 2).

1.2.3 Digitální gramotnost

Naučíme žáky používat online systém naší školy a využívat plně jeho možnosti (postup a ověřování viz kapitola 2).

2 Postup plnění cílů

2.1 Čtenářská gramotnost

Startovním momentem bude interní školení celého týmu, kde seznámíme jednotlivé pedagogické pracovníky s projektem a jeho cíli pro tento školní rok. Zdůrazníme odpovědnost za danou oblast, novým případně méně zkušeným kolegům nabídneme možnost konzultací, hospitací apod. Na počátku také zjistíme pomocí pracovních listů současnou úroveň v dané gramotnosti u dětí a žáků, stanovíme termíny průběžných schůzek týmu, kde budeme vyhodnocovat naši práci. Ke konci školního roku potom provedeme vyhodnocení splnění cíle na základě „testování“ pomocí vytvořených materiálů a průběžného sledování práce dětí a žáků během řízených činností.

V mateřské škole budeme s dětmi pracovat s pomocí poslechu vhodných textů (pohádky, říkanky apod.) učit děti naslouchat a vnímat příběh, postřehovat důležité informace, vnímat dějovou posloupnost podle obrázků.

V základní škole budeme ve všech předmětech zařazovat činnosti, při kterých budou žáci pracovat s textem, vyhledávat informace a následně je také zpracovávat. Nadále bude využívat čtenářské dílny, které se nám už v minulosti velice osvědčily. Každý vyučující bude povinen předkládat průběžné výsledky své práce, budeme společně konzultovat úspěšné i neúspěšné metody a formy práce.

2.2 Matematická gramotnost

Pro počáteční fázi platí stejné zásady a plán, jak je uvedeno v prvním odstavci kapitoly 2.1 (stejně tak ověřování plnění cílů).

V mateřské škole budeme děti učit formou hry zvládat situace běžného života. Vhodné je zařazovat hry na obchod, pohybové hry s počítáním, práce se stavebnicemi pro rozvoj prostorové představivosti, paměťové hry aj. Povedeme děti k tomu, aby si na řešení přicházely samy formou jednoduchých experimentů.

V základní škole se letos zaměříme zejména na řešení slovních úloh spjatých s každodenním životem tak, aby si žáci dovedli z textu vybrat podstatné informace (to navazuje na čtenářskou gramotnost) a ty následně zpracovali, tzn. vyřešili slovní úlohu. V ostatních předmětech budeme rozvíjet tuto oblast např. měření a sledování teploty (prvouka), porovnávání údajů o hmotnosti a velikosti živých i neživých objektů (prvouka,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

přírodověda, vlastivěda), rozpoznávání taktu nebo délky not (hudební výchova), měření času (tělesná výchova), měřítko zobrazení (výtvarná výchova, pracovní činnosti).

2.3 Digitální gramotnost

Pro počítačnou fázi platí stejné zásady a plán, jak je uvedeno v prvním odstavci kapitoly 2.1. Ověřování bude probíhat průběžnou kontrolou využívání a sledováním statistik, jež elektronický systém nabízí.

V mateřské škole budeme děti vést k smysluplnému využívání moderních technologií – např. „učení se“ prostřednictvím her na interaktivní tabuli, nácvik správné výslovnosti s využitím tabletu.

V základní škole povedeme žáky k tomu, aby používali vnitřní elektronický informační systém naší školy a plně využívali všechny možnosti, které jim nabízí. Prostřednictvím nich bychom také chtěli více zapojit i rodiče (vyhlášení školní soutěže o rodinu s největším počtem přístupů). To klade však také požadavek na všechny pracovníky školy, aby do tohoto systému informace zadávali a sami byli žákům i rodičům dobrým příkladem, jak s elektronickým systémem pracovat.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3 Školní tým a jeho vzdělávání

Školní koordinátor gramotností: Martin Müller, muller@katerinice.eu

Regionální koordinátorka: Mgr. Jovanka Rybová

Členové týmu:

- Šárka Muchová (ZŠ, ředitelka ZŠ a MŠ),
- Bronislava Uličníková (ZŠ),
- Renata Sušňová (ZŠ),
- Lucie Chalánková (ZŠ),
- Věra Halová (ZŠ),
- Kristýna Fusková (MŠ, vedoucí učitelka MŠ),
- Zuzana Hrušková (MŠ),
- Olga Genzerová (MŠ),
- Dana Graclíková (MŠ).
- pedagogičtí i školní asistenti, vychovatelky ŠD a externí učitelé.

Uskutečněné vzdělávání pedagogů v rámci „šablon“:

- čtenářská gramotnost – 16 hodin – učitelé 1. stupně;
- předčtenářská gramotnost – 16 hodin – učitelé MŠ.

Uskutečněné DVPP mimo „šablony“:

- čtenářská gramotnost – 8 hodin – učitelé 1. stupně;
- podpora výuky matematiky na 1. stupni – metoda Hejného.

Plánované vzdělávání pedagogů:

- samostudium a využívání webových portálů s touto problematikou;
- aktuální nabídky DVPP.

Pravidelná setkávání ŠKG a pracovního týmu: 1x měsíčně, případně dle aktuální potřeby či v rámci pravidelných týdenních porad.

Národní ústav pro vzdělávání
Weilova 1271/6, 10200 Praha 10
www.nuv.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Aktivita pracovního týmu:

- zajištění školení učitelů (viz výše) a dalších aktivit (viz následující části);
- vyhledávání vhodné odborné literatury pro pedagogy a nových učebnic a pomůcek pro žáky;
- tvorba vlastních materiálů a jejich vzájemné sdílení;
- předávání nabytých informací;
- vzájemné naslechy na hodinách;
- průběžné vyhodnocování a úpravy dle zjištěných potřeb.

Odborná setkávání s rodiči:

- pravidelné rodičovské schůzky;
- individuální konzultace;
- odborná setkávání s rodiči v rámci „šablon“;
- seminář pro rodiče předškoláků.

Aktivita pro rozvoj gramotností ve škole:

- časté zařazování čtenářských dílen;
- klub deskových her (rozvoj logického myšlení);
- kroužek „Veselá věda“;
- multimediální kroužek;
- rozšiřování fondu školní knihovny;
- zapojování se do soutěží (matematických, jazykových, literárních apod.);
- spolupráce s okolními školami při společném „srovnávacím testování“ žáků;
- intenzivní speciálněpedagogická péče (logopedie, poruchy učení);
- cílený rozvoj dílčích schopností u předškolních dětí;
- pokusit se získat žáky pro kroužek „Merkur“ (polytechnická výchova).

4 Aktivity vedoucí k rozvoji gramotností

4.1 Čtenářská gramotnost a pregramotnost

a) MŠ

- čtení pohádek a příběhů nejen „před spaním“, ale také v rámci denních činností a s tím spojené další aktivity reagující na text (např. výroba jednoduchého leporela, grafomotorické listy, dramatizace pohádky);
- pravidelná návštěva místní knihovny sídlící ve stejné budově;(besedy, dílničky)
- čtení dětem místními seniory nebo staršími žáky;
- návštěvy dětí v hodinách na základní škole;
- povídání si o knihách přinesených z domova aj.

b) ZŠ

- čtení pohádek a příběhů pedagogy, případně využití kvalitních profesionálních nahrávek (školní družina);
- návštěva místní knihovny spojená s besedou, soutěží a pasování nových čtenářů (žáci prvního ročníku);
- čtenářské dílny v hodinách českého jazyka;
- čtení pro děti z mateřské školy (starší žáci);
- motivační „soutěže“ o čtenáře měsíce;
- tvorba komiksů na základě přečtených textů (výtvarná výchova);
- dramatizace textů a jejich prezentace aj.

4.2 Matematická gramotnost a pregramotnost

a) MŠ

- zavádění nových metod (spolupráce s prof. Edytou Gruszczyk-Kolczyńskou);
- hry s čísly;
- pracovní listy;
- práce se stavebnicí, modelínou, kinetickým pískem;
- hra na obchod;
- paměťové hry;
- hry s předlohou;
- pohybové hry s počítáním aj.

b) ZŠ

- využívání nejen klasických metod (např. prvky metody Hejného);

- matematické hry v hodinách v rámci procvičování (např. kouzelná matematika, matematické pexeso, „tabliczky mnozenia“);
- badatelské úlohy při vyvozování nového učiva nebo k jeho procvičování (např. jednotky objemu, geometrie – geobordy, modelování těles);
- podporování nadaných žáků – nabízet jim rozšiřující, netradiční úlohy;
- rozvíjet logické myšlení (např. využití deskových her);
- slovní úlohy spojené s běžným životem;
- využívání interaktivních programů a aplikací;
- aplikování matematiky do všedního života (např. finanční gramotnost, obchod, zlomky, procenta) aj.

4.3 Digitální gramotnost a pregramotnost

a) MŠ

- seznamování dětí s technikou – využití interaktivní tabule;
- hry podle algoritmů.

b) ZŠ

- vyhledávání informací potřebných pro výuku v hodinách i doma;
- zapojení žáků ze starších ročníků do využívání elektronického informačního systému;
- i do běžných hodin zařadit využívání základních programů jako jsou: malování, Word, Excel, Power Point (zejména v 5. ročníku);
- využívání školou zakoupených výukových programů pro práci v hodinách i v rámci školní družiny (nutno zkvalitnit vybavení školy);
- tvorba krátkých filmů nebo šotů (v rámci komunikační výchovy nebo v multimediálním kroužku).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

4 Evaluace

4.1 Počáteční evaluace

Kdy: 4. 9. 2018

Náplň: setkání pedagogů, seznámení s projektem, stavení cílů a sestavení plánu pro tento školní rok, plán DVPP

Kdo zajišťuje: koordinátor gramotností

4.2 Průběžná evaluace

Kdy: 2. 10., 6. 11., 4. 12. (2018); 8. 1., 5. 2., 5. 3., 2. 4., 7. 5. (2019)

Náplň: setkání pedagogů, sdělení poznatků a předání zkušeností, plnění DVPP

Kdo zajišťuje: koordinátor gramotností

4.3 Závěrečná evaluace

Kdy: 4. 6. 2019

Náplň: setkání pedagogů, vyhodnocení naplnění cílů v jednotlivých oblastech, příprava plánu na další období, vyhodnocení plnění DVPP

Kdo zajišťuje: koordinátor gramotností

Kateřinice 4. září 2019

Zpracovali: Mgr. Šárka Muchová, Martin Müller

Národní ústav pro vzdělávání
Weilova 1271/6, 10200 Praha 10
www.nuv.cz